

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

ИНСТИТУТ ПО ДЕКОРАТИВНИ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ – СОФИЯ

1222 Негован, тел.: 0888991632; e-mail: idlr_sofia@abv.bg

**ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ И УПРАВЛЕНИЕ
НА
ИНСТИТУТА
ПО ДЕКОРАТИВНИ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ
ЗА ПЕРИОДА 2025-2029 г.**

ДОЦ. Д-Р НАДЕЖДА ЗАПРЯНОВА

СОФИЯ

2025г

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
II. НАУЧНИ ПРИОРИТЕТИ, СТРУКТУРА НА УПРАВЛЕНИЕ И НОРМАТИВНА БАЗА НА СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ.	3
III. НАУЧНА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА, ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ И АДМИНИСТРАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНСТИТУТ ПО ДЕКОРАТИВНИ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ -СОФИЯ.....	7
IV. ВИЗИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И РАЗВИТИЕТО НА ИДЛР -СОФИЯ	21
V. МОТИВИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА.....	27

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма се разработва във връзка с участие в конкурс за директор на Института по декоративни и лечебни растения - София. Конкурсът е обявен на сайта на Селскостопанска академия-София и ще се проведе съгласно „Правилник за провеждане на конкурси за директори на структурни звена – научни институти в Селскостопанска академия”, публикуван на Интернет страницата на Селскостопанска академия.

Програмата за развитие и управление на Института по декоративни и лечебни растения за периода от 2025-2029г. представя състоянието и проблемите на научната и научно приложната дейност на института, на кадровия потенциал и материално техническата база и възможностите за тяхното развитие. Тя е разработена съгласно задачите и стратегическите приоритети на ССА и има за цел да усъвършенства качеството, ефективността и конкурентноспособността на научната, експерименталната и производствена дейност на ИДЛР-София.

II. НАУЧНИ ПРИОРИТЕТИ, СТРУКТУРА НА УПРАВЛЕНИЕ И НОРМАТИВНА БАЗА НА СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ.

Институтът по декоративни и лечебни растения-София е подразделение на Селскостопанска академия-София.

Селскостопанска академия е национална, автономна бюджетна организация към Министерството на земеделието и храните. По смисъла на Закона за развитие на академичния състав в Република България тя е научна и образователна организация, в която се осъществяват научни изследвания, научно-приложна, иновативна, консултантска и образователна дейност в областта на земеделието и храните.

Дейността в академията се осъществява в рамките на държавната аграрна политика, Общата селскостопанска политика на Европейския съюз (2021-2027), Националната стратегия за развитие на научните изследвания (2017-2030) и в съответствие с публичните политики на ресорните министерства, отговорни за аграрната наука - Министерство на образованието и науката (МОН) и Министерство на земеделието и храните (МЗХ).

Основната мисия на ССА е да поддържа развитието на селскостопанската наука, като се явява свързващо и водещо звено във връзката между образованието, науката и бизнеса в българското селско стопанство.

Дейността на ССА се определя от разработената стратегия, която следва структурата и съдържанието, предложени в Закона за стратегическо планиране в Република България (2024) и се разработва в изпълнение на изискванията на чл. 2а от Закона за Селскостопанската академия (обн., ДВ, бр. 113 от 1999 г.; изм., бр. 15 от 2003 г., бр. 43 и 54 от 2008 г., бр. 10, 74 и 99 от 2009 г., бр. 78 от 2010 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 58 от 2017 г. и бр. 22 от 2018 г.).

Стратегията очертава в средносрочен план за периода 2025-2030 г. визията на академичната общност за бъдещето на научноизследователската и внедрителска дейност и има следните приоритети:

СП-1. Подобряване на земеделските култури и разнообразяването им в условия на климатични и екологични предизвикателства;

СП-2. Устойчиво и ефективно управление на ресурсите (почи, води, биомаса) в условия на климатични и екологични предизвикателства;

СП-3. Изследвания, насочени към устойчиво производство в животновъдството, рибарството и аквакултурите;

СП-4. Създаване на технологии за производство на здравословни, безопасни и качествени храни, напитки и биопродукти.;

СП-5. Конкурентоспособност и устойчивост на агро-хранителния сектор, справедливи доходи и жизненост на селските райони;

СП-6. Развитие на кръгова биоикономика, основана на природосъобразни технологични и социални решения .

Всички научни приоритети са съобразени и свързани с новите стратегически насоки в политиката на ЕС: Зелен преход; Цифров преход; По-устойчива и конкурентоспособна Европа и Отворена наука.

Академията осъществява своята дейност в условията на академична автономия в съответствие със законите на Р.България. Академичната автономия се изразява в спазване на интелектуалната свобода на академичната общност и творческата природа на изследователския процес. Академичната автономия включва: академични свободи, автономно управление и право на Академията да урежда устройството и дейността си в собствени правилници в съответствие със Закона за Селскостопанската академия (ЗСА), ЗРАСРБ, Закона за висшето образование/

Основните нормативни документи, по които се определя работата в ССА са:

- Закон за Селскостопанската академия (ЗСА);
- Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България;
- Правилник за развитието на академичния състав в Селскостопанска академия;
- Устройствен правилник на Селскостопанската академия;
- Вътрешни правила за депозиране на резултати от научната дейност на Селскостопанска академия за публикуване в Българския портал за отворена наука;
- Вътрешни правила за проверка на автентичността и наличието на плагиатство в научните разработки на Селскостопанска академия;
- Правилник за интелектуалната собственост на ССА – София;
- Правилник за провеждане на конкурси за директори на структурни звена научни институти в Селскостопанска академия;
- Правилник за работата на НС;
- Правилник за работата на ЕС;
- Етичен кодекс

Органите на управление на Академията, определени от Закона за Селскостопанската академия са:

1. Председател - хабилитирано лице, което се назначава и освобождава от министър-председателя на Р.България по предложение на министъра на земеделието и храните и представлява Академията пред държавните органи и е ръководител на научната организация по смисъла на ЗРАСРБ. Той ръководи, организира и контролира цялостната дейност на Академията, отговаря за изпълнението на бюджета ѝ и др.

2. Управителен съвет – състои се от председател и 8 членове – хабилитирани лица от Академията. Едни от основните му дейности е да приема Стратегията за научноизследователска, научно-приложна, иновативна и внедрителска дейност в областта на аграрния сектор и да я предлага за утвърждаване от министъра на земеделието и храните; да приема годишния план и годишните отчети за дейността на Академията и да представя обобщени отчети пред министрите на земеделието и храните и на образованието и науката.

Съгласно Устройствения правилник на ССА, структурата на академията включва:

1.Централна администрация - Общата ѝ численост се определя от управителния съвет на Академията. В нея са включени:

- 1.председател;
- 2.заместник-председател;
- 3.главен научен секретар;
- 4.финансов контролор;
- 5.служител по сигурността на информацията;
- 6.дирекция "Вътрешен одит";
- 7.обща администрация;
- 8.специализирана администрация.

2.Научни институти (25 на брой) – осъществяващи фундаментални научни и научно-приложни изследвания, иновативна и консултантска дейност в областта на земеделието и храните.

3.Научни центрове (4 на брой) - осъществяващи научно-приложни изследвания, иновативна и консултантска дейности в областта на земеделието и храните

4.Национален земеделски музей – осъществява дейности по съхранение и опазване на културно-историческото наследство в областта на земеделието

5.Държавно предприятие "Научно-производствен център" (13 на брой) осъществяващи научно-приложна, приложна, експериментално-производствена и други дейности, подпомагащи дейността на Академията

В ССА приемът и обучението на докторанти се осъществява съгласно ЗВО, ЗПАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Селскостопанска академия. Обучението става само по докторските програми, по които ССА има акредитация от НАОА.

Източници за финансиране на дейността на Селскостопанска академия са

- определените със закон трансфери от държавния бюджет;
- приходи от внедрителска, консултантска, проектантска и експертна дейност ;
- приходи от реализация на интелектуални и други продукти;
- средства от национални програми и проекти, финансирани от МЗХ, МОСВ, МОН, Фонд „Научни изследвания“, Програма за развитие на селските райони (2021-2027г.), както и от международни програми рамковата програма на Европейския съюз за научни

изследвания и иновации „Хоризонт Европа 2021-2027г., Програма COST на ЕС , ЕРАЗЪМ⁺ и др.

III. НАУЧНА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА, ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ И АДМИНИСТРАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНСТИТУТ ПО ДЕКОРАТИВНИ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ -СОФИЯ

1. История и научни приоритети в областта на основната дейност на ИДЛР у нас и в световен мащаб

Институтът по декоративни и лечебни растения-София е подразделение на Селскостопанска академия, единствено научно звено в страната, чийто обект на изследвания са декоративните и лечебни растения.

През годините той се е трансформирал многократно, променяла се е тематичната му насоченост и административното подчинение, но експерименталната работа с цветните култури се е съхранила и развила.

През 1963 г. в Опитната станция по градинарство - с. Негован, София, се обособява Научен отдел по цветарство и декоративно градинарство с 5 научни сътрудници с ръководител секция - проф. д-р Надежда Николова, които създават колекции от основни цветни видове: рози, астри, дребноцветна хризантема, ириси и от голям брой сортове от луковични и грудколуковични култури.

През 1979 г. Научният отдел по цветарство и декоративно градинарство се преобразува в Опитна станция за цветя и декоративни храсти - с. Кубратово, София с директор доц. д-р Доминика Бобошевска и 12 научни сътрудници.

Седем години по-късно с ПМС № 208/01.01.1986 г. Опитната станция се реструктурира в Институт по цветарство - с. Негован, София с директор доц. д-р Маргарита Динова и 24 научни сътрудници. По нейно време е построен и влиза в експлоатация модерен комплекс от лаборатория по тъканни култури и 5 дка стоманеностъклена оранжерия.

През 2001 г. Институтът по цветарство влиза в състава на новосъздадения Агробιοинститут – София, а 5 години по-късно (2005 г.) се отделя като Регионален център за научно-приложно обслужване по цветарство и земеделие – София, с директор проф. д-р Бистра Атанасова.

С ПМС № 226/15.09.2008 г. се възвръща статута на Института по цветарство, като Регионалният център за научно-приложно обслужване се преобразува в Институт

по декоративни растения – София (ИДР - София), чийто директор отново е проф. д-р Бистра Атанасова.

От 01.08.2018 г. с приемане на новия Устройствен правилник на Селскостопанска академия, ИДР - София се преименува в Институт по декоративни и лечебни растения – София (ИДЛР – София), с включване в тематиката на ново направление „Лечебни растения” (ПМС № 151/25.07.2018 г.). Академичният състав наброява 8 учени на основен трудов договор и включва: 2^{-ма} професори, 3^{-ма} доценти и 3^{-ма} асистенти, от които един с научна степен „Доктор“.

Производството на декоративни растения е подотрасъл на растениевъдството. Търговията с декоративни растения (посевен и посадъчен материал, саксийни или за рязан цвят видове) се увеличава през последните години и това се дължи на нарастващия интерес на обществото към създаване на зелени зони в заобикалящата ни среда.

Въз основа на данни, публикувани през 2024 г. от Международния търговски център експортните стойности за периода 2003 - 2022 г., за рязан цвят и зеленина са 10 милиарда, а за саксийни растения и луковичи са 13 милиарда щатски долара. (Международен търговски център, 2024 г.).

Докладът на Rabobank в сътрудничество с Royal Flora Holland, показва сравнително стабилна тенденция за основните доставчици на международните пазари на рязан цвят и стайни растения, като онлайн продажбите показват стабилен растеж в сравнение с цветните пазари и цветарските магазини. Търговските пътища на декоративните растения постоянно се променят поради икономически, логистични и геополитически причини. Производството на рязан цвят основно се концентрира в Латинска Америка-(Колумбия, Еквадор) и в части от Африка-(Кения и Етиопия). То е предназначено главно за пазарите в Северна Америка и Европа. Нидерландия доминира в световната търговия като износител на луковичните култури. Зеленината, използвана за декорации има по-ограничени пазари (Канада–САЩ, Нидерландия – Обединено кралство, Китай–Япония). (Commodity Trade Statistics)

Производството на декоративни растения в България има стабилни традиции и значителен потенциал за развитие. Опитът в отглеждането на цветни и декоративни растения както и благоприятните почвено-климатични условия за развитието на тези култури, стоят в основата на възраждането на този сектор в българското земеделие.

Българската асоциация на производителите на декоративни растения е приета като член на европейската ENA — мрежа, обединяваща над 27 000 разсадника на 125 000 ха площ в ЕС.

Секторът се сблъсква с редица проблеми и предизвикателства като: голямата конкуренцията от вносни растения - доминиран внос (около 80%), ограничени инвестиции в модерни иновации, недостатъчна реклама и популяризация на българските производители.

В България не съществува официална статистическа система за регистриране и отчитане на реалното производство и потребление на декоративни растения-цветя, декоративни дървета и храсти. В направено проучване, базирано на данни от митнически и търговски публикации (UN Comtrade, WITS, Trendecon omy, ОЕС, МЗХ) се вижда, че износът на декоративни растения от България за 2023 и 2024г. има сравнително малък дял от агроизноса (стойности от 577.45 хил \$ и 7.81 млн\$). Основен пазар на българската продукция е Румъния, следвана от страни от Балканите - Турция, Гърция, Македония, Албания и Сърбия и по - малко от ЕС.

В Резолюцията на Европейския парламент от март 2014 г. относно бъдещето на европейското градинарство — стратегии за растеж (2013/2100(INI) се подчертава необходимостта от по-активна подкрепа за този сектор по отношение насърчаване инвестициите за професионалното развитие и финансиране от ЕС на научноизследователски и развойни програми включващи отглеждането на цветя и декоративни растения.

Производството на декоративни растения в България има потенциал за развитие, като се насочи в специализирани ниши (разсадопроизводство и разработване на иновативни технологии на отглеждане).

От лечебните и ароматни растения се получават природни вещества, които се използват за терапевтични цели от древни времена. В съвременното общество потребителите показват нарастващо предпочитание към натурални продукти и лекарства на растителна основа, поради опасения относно нежеланите ефекти, свързани със синтетичните фармацевтични продукти. Лечебните и ароматни растения са основни природни ресурси с приложение във фармацевтичната и хранителновкусовата промишленост, за козметичното производство и производство на растително защитни препарати.

Световната търговия с лечебните и ароматни растения (код по ХС: 1211) нарасна значително. В периода от 2010 до 2023 г. глобалните стойности на износа и вноса достигат съответно 4,18 милиарда долара и 4,25 милиарда долара.

Предизвикателствата пред производството на тези култури, включват прекомерно събиране на реколтата, унищожаване на местообитания, търговски бариери и непоследователен контрол на качеството, което налага устойчиво отглеждане, усъвършенствани технологии за преработка и хармонизирани разпоредби. Докато Азиатско-тихоокеанският регион, представен от Китай и Индия, доминира в производството, поради богатото си биоразнообразие и подкрепящите политики, Европа и Северна Америка се фокусират върху реекспорта с добавена стойност.

България е най-големият производител и износител на лекарствени и ароматни растения в Европа, както и сред лидерите в света, с годишна реколта между 15 000 и 17 000 тона. Над 85 % от добитите билки се изнасят в сухо, необработено състояние. Основните пазари са Германия, Испания, Италия и Франция.

Изнесената суровина, се обработва и се връща в България като козметични, хранителни или лекарствени продукти с многократно нараснала стойност и така страната ни губи икономически ползи и възможности за създаването на нови работни места. В тази връзка фондация "Информация и природозащита" съвместно с представители на научната общност работят активно за популяризиране на лечебните растения като алтернативен бизнес.

2. Основните научни направления в работата на ИДЛР-София са:

- Селекция и технологични решения при отглеждане на нови видове и сортове цветя и лечебни растения;
- Качество на продукцията, посевния и посадъчен материал от декоративни и лечебни растения;
- Опазване на биологичното разнообразие, чрез поддържане и обогатяване на колекции от местни, интродуцирани и новосъздадени в института български сортове от декоративни видове, включително и лечебни растения;
- Проучване, опазване и съхраняване на застрашени от изчезване у нас диворастващи видове с декоративни и лечебни качества, с цел култивиране извън естествените местообитания и реинтродукция им в природата;
- Разработване на технологии и протоколи за оптимизирано отглеждане на декоративни и лечебни растения чрез прилагане на класически и нови методи, включително метода на тъканните култури;

- Съхранение на цветната продукция, изпитване на нови екологично чисти торове и субстрати, контрол на болести, плевели и неприятели;
- Фундаментални проучвания върху физиологичните прояви на растенията в условия на биотичен и абиотичен стрес, разработване на тест системи за ранно прогнозиране на толерантност към засушаване, тежки метали и други стресови фактори.
- Разработване на растителнозащитни практики, използвани в конвенционалните технологични решения при отглеждане на лечебни растения и декоративни култури.
- Скринингови лабораторни проучвания за установяване алелопатичната интерференция при растителните видове.

В резултат на продължителна колекционна дейност в ИДЛР-София е събран и се съхранява богат генофонд от растения с чужд и местен произход за селекционни цели и за опазване на биоразнообразието, като се поддържат 14 колекции от декоративни и лечебни видове, сортове и хибридни форми.

Гордост за института са създадените 29 български сорта цветни култури, като 19 са патентовани в последните 10 години: 12 сорта мини-карамфил, 5 сорта хризантема, 5 сорта лилиум, 3 сорта гладиол, 3 далия и 1 тагетес, които са награждавани с медали и грамоти за високо качество и иновации.

Разработени и внедрени в научно-експерименталната база на института са общо 6 технологии, за отглеждане на мини карамфил, лилиум, гладиол, гипсофила, 2 технологии за култивиране на диви видове – змийска трева и гърлица, както и 5 протокола за *in vitro* размножаване на ендемични и застрашени диворастващи видове от род *Goniolimon* (змийска трева), саксийни цъфтящи растения - пахистахис (*Pachystachys lutea*) и мандевила (*Mandevilla sanderi*) и многогодишни видове за градината хойхера (*Heuchera villosa Michx.*) и ехинацея (*Echinacea purpurea*)-съчетаваща декоративни и лечебни качества.

През последните години научният колектив е участвал в разработването на общо 12 научни проекта, от които 9 национални:

- 3 броя финансирани от ССА

- Опазване на биоразнообразието, подобряване на сортовата структура, оптимизиране на технологиите за отглеждане и изпитване на реакцията към стресови фактори при декоративните растения Зап. № 15 / 08.04 2014 г. (2014-2016)

- „Иновативни решения за опазване на биоразнообразието и създаване на нови сортове и технологии при декоративните растения, с повишена устойчивост към стресови фактори” № Р 175/2017 (2017-2019)

- ZEMDKT2, „Биологични, физиологични и агротехнически изследвания във връзка с оптимизиране технологиите за отглеждане на декоративни и лечебни растения и проучване реакцията към стрес въздействия” (2020-2022)

2 броя от МОСВ

- Инвентаризация, състояние на находищата и култивиране на редки и застрашени видове от сем. *Plumbaginaceae* (Саркофаеви), разпространени в застрашени местообитания“, Договор № 8004/17.05.2011 (2011-2014)

- Мониторинг и опазване на защитените видове лилиум в България *Lilium jankae* Kern., *Lilium rhodopaeum* Delip. и *Lilium albanicum* Griseb./ договор 4309/12.08.04/ (2004-2008)

- 1 брой от ФНИ

„Биоцидна активност на екстракти от български растения – скрининг и защита на насаждения от картофи”(2017-2020) ДН-16/2 от 2017. ИДЛР е партньор на Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН

- **1 брой по Подмярка 16.1** от Програмата за развитие на селските райони(2020-2023г.). Проект BG06RDNP001-16.001-007 „Микоризизиране на фиданки и плододаващи овощни видове за производство на трюфели”;

- **1бр с Фондация „Биоселена”**, „Преоткрый природата в София”, с финансовата подкрепа на Столична община – Програма „Европа“ в партньорство с Центъра за подкрепа на личностното развитие – Център за изкуства и култура и образование „София“, Район Надежда, и Район Кремиковци. 2024г.

- 3 броя международни –

- 2бр с Институт по градинарство -Скерневице, Полша в областта на физиологията на растенията , бактериология и научни изследвания при декоративните култури;

- 1бр с Институт по цветарство и субтропични култури – Сочи, Русия в рамките на програма за научно-техническо сътрудничество в областта на аграрните изследвания между Руската академия на селскостопанските науки и ССА

Текущите проекти, по които се работи в ИДЛР- София са:

- 1 брой международен

ИДЛР – София е партньор на АБИ в текущ международен проект финансиран от ЕС в рамките на програма ХОРИЗОНТ 2020” Boosting innovation in breeding for the next generation of legume crops for Europe“ ID-10108132. (2023-2028)

- 4 броя национални:

- 2 бр финансиран от ССА

ЗЕМДКТ 18 „Поддържане, обогатяване и проучване на генетичните ресурси от декоративни и лечебни растения, иновативни решения в технологията на отглеждане и приложението им”(2023-2025 г.),

ПОЗМ 12 „Оптимизиране подхода за контрола заплевеляването при основни земеделскикултури“, (2022-2025 г.);

- **1бр към ФНИ**, съвместно с учени от АБИ и Институт Пушкиров. договор № КП-06-М66/5 от 15.12.22 г. между фонд „Научни изследвания” и ИПАЗР „Н. Пушкиров” на тема „Влияниена биологични продукти върху растителните и почвени показатели при отглеждане на фасул (*Phaseolus vulgaris* L.)"

- **1бр с фирма „Тотекс Спорт Груп“ ЕООД** „Влиянието на режими на торене върху развитието на тревостои от култивари житни треви за декоративни цели”(2021-2025 г.).

3. Организация на ИДЛР-СОФИЯ

Институтът по декоративни и лечебни растения е юридическо лице - разпоредител от по-ниска степен с бюджет към Селскостопанска академия. Той осъществява дейността си в рамките на държавната аграрна политика и общата селскостопанска политика на Европейския съюз и Селскостопанска академия, като:

1. Организира и извършва научни и научно-приложни изследвания, иновативна и внедрителска дейност и свързаните с това дейности в областта на декоративните и лечебните растения на основата на разработена стратегия;

2. Извършва дейности, които са възложени на Академията от МЗХ, МОН, МОСВ, други ведомства и учреждения, местни и регионални власти с научна експертиза в областта на: опазването и рационалното използване на декоративните и лечебните растения, както и екологията и опазването им в околната среда и др.;

3. Участва при разработването на нормативни актове, прогнози, програми, проекти и стратегии за реализиране на аграрната политика в областта на декоративните и лечебните растения в национален и регионален мащаб;

4. Създава, събира, обработва и съхранява научни данни в областта на декоративните и лечебните растения и ги предоставя за ползване от обществото;

5. Извършва експертна, консултантска и проектантска дейност по проекти и програми в областта на декоративните и лечебните растения с национално, регионално и международно значение;

6. Подготвя докторанти за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по акредитирани научни специалности при условията и по реда на ЗРАСРБ, Закона за висшето образование и действащите нормативни актове;

7. Извършва подготовка на специализанти и повишаване квалификацията на лица, които са заети в областта на декоративните и лечебните растения;

8. Извършва информационна дейност за популяризиране резултатите от научните изследвания;

9. Осъществява сътрудничество с научноизследователски, учебни и други организации в страната и в чужбина, членува и участва в дейността на национални и международни научни организации;

10. Съхранява, поддържа и развива генетични ресурси в областта на декоративните и лечебните растения, като безценно национално богатство, което е гарант за националната сигурност и просперитета на обществото;

11. Сключва договори със земеделски производители и други стопански субекти за внедряване на научните разработки, за научно обслужване, извършване на анализи и експертизи, разработване на проекти, консултации и други услуги;

12. Извършва научно-приложна, приложна и експериментално-производствена дейност като реализира продукция от тези дейности, както и продукти и права – обект на интелектуалната собственост;

13. Извършва и други дейности, свързани с провежданите от него научни изследвания, от прилагане на получените научни резултати и съпътстващите ги дейности.

14. Съгласувано с председателя на Академията, Институтът може да сключва договори:

- с висши училища и научни организации в страната и в Европейския съюз за съвместно целево финансиране, образователна, квалификационна и научна дейност.
- с държавни предприятия по чл. 6, ал. 2 от ЗСА за: научно-приложна, , внедрителска, демонстрационна и друга дейност

Институтът организира и изпълнява експериментално-производствена дейност съгласувано с органите на управление на Академията.

Научната и образователната дейност на института се планират от първичните звена, обсъждат се и се координират от съвета на директорите на Академията и се предлагат за разглеждане от съответния научен съвет.

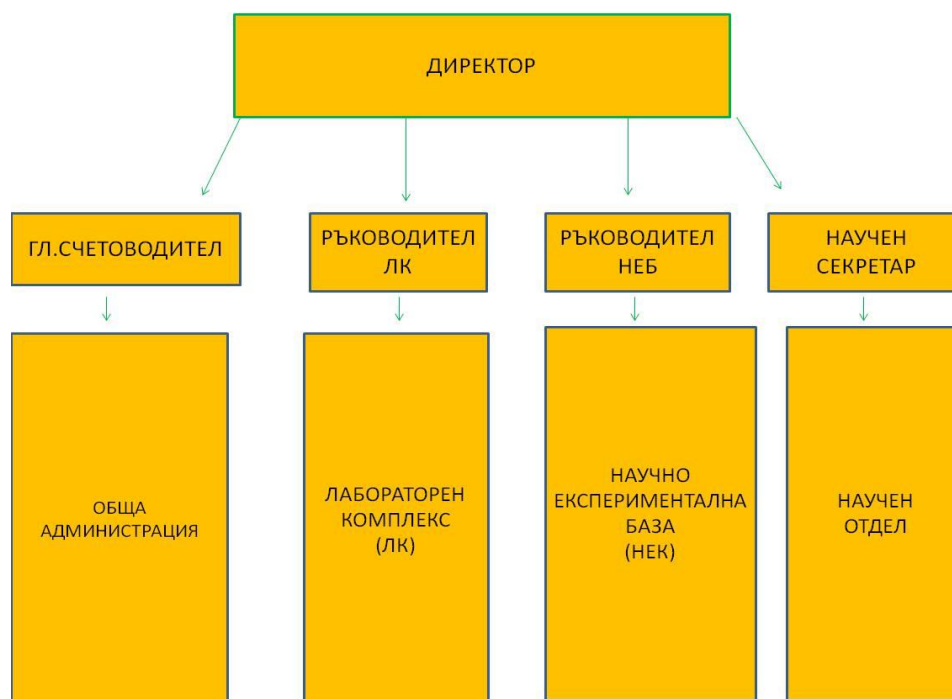

ИДЛР-София се ръководи от Директор, Дирекционен съвет, Общо събрание на учените и Научен секретар.

Личният състав на института се състои от академичен състав (асистенти, главни асистенти, доценти, професори) и неакадемичен (експертен, технически и административен) на трудов договор в ИДЛР.

В Устройствен правилник на ИДЛР- София е определена Структурата на института. Тя включва

1. Директор;
2. Научен секретар;
3. Обща администрация;
4. Научен отдел;
5. Лабораторен комплекс;
6. Научно-експериментална база.

Директорът на ИДЛР е хабилитирано лице в областта на декоративните и лечебните растения, което отговаря за цялостната дейност на научния институт, изпълнението на решенията на управителните органи на Академията, спазването на нормативните актове и процедури;

Научният секретар координира научната и образователната дейност на института, като: организира и води заседанията на академичния състав на института, съхранява

документацията, и отговаря за въпроси, касаещи научноизследователската дейност, растежа на академичния състав,

докторантите и кадрите в ИДЛР, в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в ССА.

Обща администрация организира и осъществява дейностите по регистрирането, движението, използването и съхраняването на документалния фонд на института, включително посредством системата за електронен документооборот.

Научният отдел е първично звено на института по смисъла на § 1. т. 6 от Допълнителни разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България (Обн. ДВ. бр.38 от 21 Май 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 3 Април 2018г). Той е относително самостоятелно звено на института, което се създава в определено научно направление за организиране и осъществяване на научноизследователска и образователна дейност по една или група сродни научни специалности. По изключение отделът може да обединява няколко взаимно свързани научни направления. Институтът по декоративни и лечебни растения има един научен отдел "Селекция, технологии и генетични ресурси".

Лабораторният комплекс е структурно звено на института за извършване на научни анализи и експерименти в областта на декоративните и лечебни растения.

Научно-експерименталната база е структурно звено на Института по декоративни и лечебни растения за извършване на научноизследователска, експериментална и съпътстващата производствена дейност в областта на декоративните и лечебни растения.

Тя включва:

1. Открити площи за опити, колекции, демонстративни насаждения от едногодишни и многогодишни цветя и за внедрителска дейност;
2. Стоманено-стъклена оранжерия за извеждане на научноизследователска дейност с цветни видове, за демонстративни насаждения и за внедрителска дейност;
3. Оранжерийни площи за отглеждане на саксийни растения и храсти;
4. Адаптационна оранжерия за доотглеждане на микрорастения *ин витро*;
5. Обработваема земя за сеитбооборот на колекциите и демонстративните насаждения, за внедрителска дейност и други дейности свързани с дейността на института.

4. Имущество и финансиране на ИДЛР-СОФИЯ

ИДЛР-СОФИЯ стопанисва и управлява предоставените ѝ от Министерският съвет или министърът на земеделието и храните: държавни земи, терени, сгради –

публична държавна собственост, както и машини, съоръжения, апаратура, книжен фонд, парични средства и други движими вещи.

Имуществото на института включва право на собственост и други вещни права, вземания, ценни книжа, патенти, дарения, дялово участие в стопански организации и сдружения и други права и задължения.

Приходите по бюджета на института се формират от:

1. трансфери от държавния бюджет, в размер определен с решение на Управителния съвет на Академията;
2. приходи от сключени договори за изследователски проекти;
3. приходи от реализация на интелектуални и други продукти;
4. приходи от внедрителска, консултантска, проектантска и експертна дейност;
5. приходи от услуги, анализи, научно обслужване;
6. приходи от образователна дейност;
7. средства от национални, европейски и международни програми и проекти за подпомагане на научната, внедрителската, иновационната и образователната дейност, опазване на генетичните ресурси на растителния генофонд и други, свързани с дейността;
8. дарения, помощи и други безвъзмездно получени средства;
9. други приходи, свързани с дейността.

За целите на бюджетната прогноза институтът представя информация и оценка на прогнозите си по показатели съгласно Закона за публичните финанси на председателя на Академията.

Бюджетът на института се определя въз основа на приети от Управителния съвет принципи за разпределението на бюджета на ССА.

Отчетът за изпълнението на бюджета се представя в Дирекция „Финансово управление“ на ССА в рамките на дадени от Председателя на Академията срокове и указания.

5. Обучение на докторанти по ДП „Декоративни растения“ в ИДЛР-СОФИЯ

ИДЛР е получил акредитация на ДП „Декоративни растения“ през 2022 г. (Протокол № 09 /21.04.2022 г.) на основание обща оценка по критериите 8,24 (осем цяло и двадесет и четири стотни) и срок на валидност до 21.04.2026 г.

Обучаващо звено на ДП „Декоративни растения“ е Отдел „Селекция, технологии и генетични ресурси“, Институт по декоративни и лечебни растения - София.

Докторската програма „Декоративни растения” насърчава изследванията в областта на декоративните растения. Научните изследвания са привлекателни по своята същност, поради възможността да се работи по разрешаването на различни проблеми, съчетани със свобода и гъвкавост на работното място. Извършват се в стимулираща среда, която подпомага иновациите и допринася за справяне с обществено значими проблеми. Високото качество на обучение по програмата се поддържа от наличието на квалифицирани кадри, работещи в същото и сродни направления, непрекъснато обновяваща се материално-техническа, лабораторна база, опитни полета, лабораторен комплекс, оранжерии, широк набор от контакти с други специализирани обучаващи звена в рамките на ССА и извън нея.

Основните задачи на академичното ръководство на ИДЛР са свързани с повишаване на качеството на висшето образование и наука и утвърждаване на европейските традиции. Усилията на академичния състав с научна специалност „Декоративни растения” са насочени към решаването на няколко основни задачи:

- Подготовка на високоспециализирани кадри за нуждите на науката в областта на декоративните култури;
- Обучение на специалисти с придобита образователно-квалификационна степен „Магистър” от научна област Аграрни науки, или сродна на нея, за решаване на проблеми в съответствие с националните приоритети на научните изследвания в ССА;
- Интегриране в европейските научни общности;
- Създаване на висококвалифицирани специалисти за научно обслужване на подотрасъла;
- Развитие и обновяване на научния потенциал по специалността в страната и възможност за реализация в чужбина

Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на Закона за висшето образование, Закона за насърчване на научните изследвания, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за научноизследователската и развойна дейност и Правилника за развитие на академичния състав в ССА.

Обучението на докторантите е в тясна взаимовръзка с научните изследвания, провеждани от хабилитираните учени от ИДЛР. Основна цел на докторската програма „Декоративни растения” е подготовка на висококвалифицирани специалисти в

направлението, които познават и владеят, както класическите, така и съвременните биотехнологични методи при решаване на актуални въпроси, свързани със събиране, поддържане, размножаване, отглеждане, характеризиране и експлоатиране на генетичните ресурси от декоративни и лечебни видове растения.

Стимулира се включването на докторантите в национални и международни научноизследователски проекти, както и публикуването на получените резултати в списания, реферирани и индексирани в световни бази данни Web of science, Scopus и CABI, което представя актуалността на проблемите, над които се работи.

С оглед ефективното и качествено обучение на докторантите се прилага системен мониторинг в рамките на оценката на работата по изпълнение на докторантската тема и изпълнението по ИУП. Научно-изследователската дейност на докторантите, нейното качество и системност се наблюдават в рамките на тримесечни (редовни), шестмесечни отчети (задочни докторанти) и ежегодното атестиране на докторантите /вътрешен одит/.

Цялостната документация на докторантите по докторската програма „Декоративни расетния“, регламентите за тяхното обучение и актуалната правна рамка на всички нива е в съответствие и се гарантира от вътрешната система за качество, чрез осъществяване на периодичен контрол от страна на ръководител отдела, ръководството на института и ССА. Документацията по ДП своевременно се актуализира, съобразно промените в нормативната база и новостите в научно и методическо отношение. Съответните регламенти се публикуват на сайта на ССА и на ИДЛР. Документацията на всеки докторант по ДП „Декоративни растения“ се оформя като лично досие и се съхранява при Научния секретар на Института.

Освен контрола на качеството на обучение по докторската програма изграден в системата на научното звено и ССА, контролът върху качеството на обучителния процес се осъществява и от експертните групи от НАОА /външен одит/ при оценяване по процедура на подновяване на акредитация по докторската програма. Научното звено предприема необходимите мерки за изпълнение на препоръките на експертната група във връзка с провежданата акредитационна процедура.

На институционално ниво, процесът на обучение на докторантите в ИДЛР-София е съобразено със Система за оценка на качеството на обучение на докторанти (СОКОД), квалификационна характеристика по ДП „Декоративни растения“ и в съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България, приета с РМС № 96/02.02.2012г. и ПРАС в ССА без да се пренебрегва спецификата на ДП. Качеството на

обучение по ДП се контролира и от Комисията за контрол на процедурите за развитие на академичния състав в ССА, назначена със заповед на Председателя на ССА, съгласно чл. 108 от ПРАС в ССА

В ИДЛР-София е приет Правилник и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство, които регламентират процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на кандидатите за докторанти и докторантите по време на конкурсните изпити, както и при провеждане на всеки друг вид писмено изпитване, свързано с изпълнението на индивидуалния учебен план на докторанта, за проверка на знанията и уменията му по време на обучението. Писмените материали се съхраняват при Научният секретар на Института като архив. Автентичността на отчетите, публикациите и дисертационния труд се гарантира от научния ръководител при годишните атестации на докторанта. Оригиналността на дисертационния труд и готовността му за защита се потвърждават с писмено становище на научния ръководител и с гласуването на научния съвет на първичното звено, с което се дава ход за защита. Автентичността на дисертационния труд се потвърждава и от рецензиите и становищата на членовете на научното жури избрано за защита на дисертационния труд. Всеки докторант декларира достоверността и автентичността на научната си разработка.

Етичният кодекс определя правилата за поведение на учените и служителите от ИДЛР-София и има за цел да повишава общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да утвърждава и издига престижа като институция.

ИДЛР поддържа и актуализира своя web страница (<https://s.idlr.bg/>), както и фейсбук страницата на института (<https://www.facebook.com/iop.sofia/>), в които са отразени най-важните новини и събития от дейността му.

IV. ВИЗИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И РАЗВИТИЕТО НА ИДЛР -СОФИЯ

1. Поддържане връзката между наука, образование, производство и бизнес

ИДЛР трябва да поддържа ролята си на свързващо звено между образованието и бизнеса. С цел да се укрепи връзката между земеделската наука, образованието и практиката ИДЛР -София сключи договори с няколко университета:

- с Лесотехническият университет по проект BG05M20P001-2.013-0001 "СТУДЕНТСКИ ПРАКТИКИ - ФАЗА 2" през 2021г в ИДЛР се обучаваха студенти в агротехнологични аспекти на отглеждане на декоративни и лечебни растения;
- двустранно сътрудничество с Аграрен университет, Пловдив 2023г.;
- сътрудничество с Фармацевтичен факултет към МУ-София-2025г.;
- сътрудничество с Биологичния факултет към СУ „Св.Климент Охридски“ - 2025г.

Договорите обхващат дейности като: провеждане на стажантски програми, съвместни проучвания и обмен на актуална научна информация, разработване на проекти по национални и международни програми и др.

2. Поддържане на основните направления на научните изследвания в ИДЛР

Научноизследователската дейност трябва да е насочена основно към процесите на развитие на производството на декоративни и лечебни растения в страната. Чрез организиране на събития, дискуссионни кръгли маси и конференции да се популизира резултатите от научните изследвания на национално и международно равнище и да се поддържа диалога между академичните среди, образованието и бизнеса.

Резултатите от изследванията трябва да се публикуват в признати списания и да се представят на реномирани международни академични конференции. По-широкият кръг от заинтересовани страни е необходимо да бъдат информирани чрез ежедневната преса, специализирани списания, радиото и Интернет.

Изследователската дейност на института следва да потърси подкрепа от национални и европейски институции за финансиране на научни изследвания, както да бъде интегрирана в национални и международни изследователски мрежи.

Стратегическата ориентация на института и управлението на изследванията и информацията включва области на компетентност на служителите в тясно сътрудничество с останалите институти в рамката на ССА.

ИДЛР е изправен пред силна конкуренция на национално и международно ниво в областта на изследвания при декоративните и лечебни растения. Необходимо е да се

прилага актуален анализ на институционални, икономически и политическите промени, което означава, че ИДЛР трябва да има гъвкави и адаптивни структури.

Основен принцип в научноизследователската дейност на ИДЛР ще бъде пряка ангажираност и отговорност на учените при извеждане на задачите си до пазарна реализация, внедряване в практиката. В тази връзка ще се наложи да се залагат по-малък брой, но целенасочени опити.

Научните изследвания ще продължат по настоящата тематика на ИДЛР – София и ще са акцентирани върху основни проблеми при декоративните и лечебни растения, а именно: използване на естествения генофонд от диви видове за разнообразяване на декоративните и подобряване на стопанските качества на цветните култури, в това число повишаване на устойчивостта им към абиотичен и биотичен стрес; обогатяване на генетичното разнообразие; консервиране *ин виво* и *ин витро* и чрез създаване на експериментални колекции от застрашени от изчезване диви видове с декоративни и лечебни качества с цел опазване, култивиране и реинтродукция; поддържане на колекции от едногодишни и многогодишни видове и сортове цветя и билки; физиологична характеристика и изпитване на биологично-активни вещества за контролиране растежа и развитието *ин витро* и *ин виво*; тестиране на нови течни и био торове; разработване на растителнозащитни практики, използвани в конвенционалните технологични решения при отглеждане на лечебни растения и декоративни култури, скринингови лабораторни проучвания за установяване алелопатичната интерференция при растителните видове.

Научноизследователската дейност в Лабораторния комплекс към ИДЛР ще продължава да е насочена към оптимизиране и разработване на протоколи за микроразмножаване на традиционни и нови видове и сортове декоративни и лечебни растения, съхранение (краткосрочно и дългосрочно) и създаване на *ин витро* колекции от застрашени диви видове цветя.

Направление “Селекция, интродукция и технологии на отглеждане”

Основните теми, залегнали в научните изследвания на това направление, ще бъдат свързани с:

- проучване на растителните генетични ресурси;
- създаване на нови сортове;
- разработване и усъвършенстване на технологиите на отглеждане.

Съществуващият природен генетичен потенциал у нас предлага големи възможности за развитието на цветарската наука и цветарството. Събирането, оценката и съхранението

на съществуващото биоразнообразие е необходимо условие за включването му като изходен материал при разработване на селекционно-подобрителни програми при основните цветни култури хризантема, лилиум, гладиол, далия, божур и др. Това предполага създаване и въвеждане в производството на нови сортове цветя и обогатяване на генофонда.

Направление „Растителни биотехнологии”

С усъвършенстването на селекционно-генетичните изследвания биотехнологиите намират все по-широко приложение при селекцията на цветните видове. Бъдещата научноизследователска дейност в областта на биотехнологиите трябва да бъде насочена към:

- оптимизиране на условията за въвеждане в култура и размножаване на нови видове и сортове декоративни растения, ценни, редки и застрашени от изчезване диви видове цветя и местни форми;
- подсигуряване на условия и разработване на методики за краткосрочно и дългосрочно съхранение на генетичен материал;
- подържане на *in vitro* колекции от ценни, редки и застрашени диви видове цветя, както и на ендемични и изчезващи форми, което ще позволи съхраняване и обогатяване на съществуващото биоразнообразие.

Направление „Декоративни храсти”

В научноизследователската дейност на ИДЛР това направление се разраства последните 4 години. Създаде се богата колекция от интересни и търсени дървестни и храстови видове. Ще продължава да се прилагат съвременни *in vivo* и *in vitro* техники за бързо размножаване, вкореняване и адаптиране.

Направление „Декоративни треви”

Декоративните треви бяха включени като ново направление в изследователската работа на ИДЛР, поради съвместната дейност на института с фирма „Тотекс Спорт Груп“ ЕООД. Изследванията продължават в разработване и усъвършенстване на технологиите на отглеждане на различни тревисти видове, използвани като компоненти на тревния чим. Продължава и изследването на колекцията от многогодишни житни треви, включваща местни и чужди многогодишни представители на семействата Житни (*Poaceae*) и Острицови (*Cyperaceae*.)

Направление „Лечебни растения”

Направлението ще се развива като се обогатява съществуващата колекция от лечебни растения. Научните изследвания ще са насочени към изучаване адаптивния

потенциал и проучване на биологичните качества на цветни култури с лечебно и декоративно действие, усвършенстване на агротехниката им; оптимизиране на схеми и разработване на протоколи за микроразмножаване; проучване химическия състав на извлечените етерични масла от лечебни и декоративни растения и ефектът им върху развитието на фитопатогени, антибактериалното им действие и антиоксидантен капацитет, разработване на растителнозащитни практики, използвани в конвенционалните технологични решения при отглеждане на лечебни растения и декоративни култури, скринингови лабораторни проучвания за установяване алелопатичната интерференция при растителните видове.

За повишаване качеството на научноизследователската работа следва да се осигури възможност на учените и докторантите да се включат в международни проекти и в мобилности с цел обучение в чужбина.

Стимулирането заинтересоваността на академичния състав за участие в конкурси финансирани от МЗХ, МОН, МОСВ и в международни програми с реално финансиране.

Засилване публикационната дейност на учените в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science, Scopus).

3. Развитие на научно-приложната дейност в ИДЛР-СОФИЯ

Приоритетите в тази дейност ще са насочени към;

- Организиране на демонстративни обекти за трансфер на добри практики, целящи популяризиране на българските сортове цветни култури, на нови технологични аспекти в отглеждане на декоративните растения – размножаване, растително защитни мероприятия, торене;
- Организиране на повече открити дни свързани с декоративните и лечебни растения;
- Участия в изложения и базари;
- Извършване на маркетингови проучвания;
- Разширяване на рекламната дейност

4. Развитие на кадровия потенциал в ИДЛР

В нач.на м.февруари 2021г. общата численост на персонала в ИДЛР - София бе 19 човека, от които академични кадри 2 доцента и един експерт - задочен докторант, 1 човек във финансово-счетоводния отдел и 15 души в научно-експерименталната база и лабораторния комплекс.Тази ситуация се създаде поради

пенсиониране на много кадри и налагаше да се намерят хора, които да подсилват особено академичния състав на института.

През м.юли 2025 год. персонала в ИДЛР наброява 39 човека. В Научния отдел екипът се състои от 4 доцента, 5 асистента без научна степен "Доктор", от които 1 е задочен докторант, 1 редовен докторант и 4 гл експерта, от които 1 е докторант, отчислен с право на защита. Финансово-счетоводния отдел се състои от 3^{-ма} служители, а в научно-експерименталната база и лабораторния комплекс служителите са 18.

Научните специалности на учените са: "Декоративни растения" – 6, "Овощарство" – 1, Селекция и семепроизводство – 1 и Растителна защита – 1.

Средната възраст на научните работници в ИДЛР-София за 2024г. е 45.7, от които: 4 хабилитирани лица на възраст 50-64 г. и 5 асистент на 32-42 г.

През 2022 г. ИДЛР поднови акредитацията си по ДП, „Декоративни растения“ (Протокол № 09 /21.04.2022 г.) на основание обща оценка по критериите 8,24 (осем цяло и двадесет и четири стотни) и срок на валидност до 21.04.2026 г.

В съответствие с чл. 13 /1 и 2/ от Правилника на ССА за прилагане на ЗРАСРБ, академичният състав на ИДЛР – София всяка година обявява места за докторанти.

През 2023 и 2024 г на конкурса за докторанти се явиха кандидати, които се представиха отлично и бяха зачислени в докторантура редовна форма на обучение - Десислава Вутева - Павлова през 2023 год. и Виктория Костанева през 2024 г. Задочният докторант Ралица Гаврилова бе отчислена с право на защита.

5. Развитие на научната инфраструктура и материална база в ИДЛР-СОФИЯ

ИДЛР разполага със сравнително добра материална база. Сградният фонд обаче е остарял и въз основа на извършен анализ ще е необходимо да продължи реконструирането, усъвършенстването и модернизирането му, от което зависи успешното извеждане на научноизследователската и производствената дейност.

При разработване на нов конкретен план подобрителни дейности трябва да обхванат оранжерийния комплекс и машинно тракторния парк.

6. Укрепване на финансовото състояние на ИДЛР

Както досега, така и през следващия период източниците на финансиране за института ще бъдат: бюджетна субсидия и собствени приходи от проекти, договори и реализирана продукция

Увеличаването на собствените приходи на Института ще се осигурява чрез:

- Усъвършенстване на системата за повишаване ефективността и превръщане на Експерименталната база и НПЛТК в печеливши звена;

- Поддържане на строга финансова дисциплина и отчетност на приходите и разходите;
- Увеличаване на приходите с: обновяване на видовата и сортовата структура на производството, усвояване и утвърждаване на нови направления при декоративните растения, вследствие направени маркетингови проучвания на пазара;
- Ежегодно изготвяне на производствени програми на двете структурни звена – Експериментална база и НПЛТК за целенасочено уплътняване на оранжерии и откритите площи;
- Подобряване ценовата политика при реализация на научните продукти, разширяване на пазарите, изработване на по-гъвкава система за договаряне и др.;
- Привличане на допълнителни финансови средства посредством участие в национални фондове и международни проекти и др.;
- Използване възможностите на фонд “Земеделие” за кредитиране на някои дейности;
- Извършване на експертни услуги, след сключване на договори с фирми и частни лица за производство на семена и посадъчен материал, отрязан цвят, озеленяване и съвместна дейност;
- Повишаване на приходите от цветна продукция със създаването на Градински център, в който ще се реализират – цветя, семена и посадъчен материал и ще се дават консултации;
- Разработване на механизъм за допълнително материално стимулиране при съвместяване на длъжности и изпълняване на дейности извън длъжностната характеристика;
- Разработване на проекти за озеленяване и зацветяване на офиси, паркове и градини.
- Отдаване под наем на сгради и помещения.

V. МОТИВИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА

Основният мотив да участвам в конкурса за директор на Института по декоративни и лечебни растения – София е свързан с желанието да се съхрани и развие постигнатото до този момент в единственото научно звено в България, чиято дейност е свързана с отглеждане, съхранение, селекция и интродукция на декоративни и лечебни растения.

Целия ми трудов път, а той не е малък - 35 години, преминава в Института по декоративни и лечебни растения - София. Преминала съм през всички негови трансформации от 1990 г. до наши дни. Кариерното ми развитие в института започва от специалист-агроном до хабилизацията ми като доцент по научна специалност „Декоративни растения“ през 2014г.

Като дългогодишен ръководител на Лабораторията по тъканни култури (НПЛТК) от 2009 г., като ръководител на Звеното за научно-приложно обслужване (2007-2014) и като директор на ИДЛР последните 4 години имам опит с организационния на работния процес, рекламата и плазмента на произведената продукция.

Познавам работата и потенциала на всеки един служител на института. През изминалите 4 години в ИДЛР, благодарение на демократичността на управлението и взаимното уважение се изгради сплотен колектив, който заяви своето желание и подкрепа да участвам и в настоящия конкурс.

Бъдещата ни съвместна дейност ще се оповава както и до сега на доверие и взаимопомощ и искрено вярвам, че чрез активното участие на всички учени и служители на ИДЛР, чрез реализирането на нови идеи и инициативи, чрез повишаване качеството на научните изследвания, чрез прилагането на по-ефективна политика на финансиране е напълно реално това да доведе до възвръщане на водещата позиция на ИДЛР-София в системата на Селскостопанска академия.

Надявам се, че с общите усилия на колектива на ИДЛР и подкрепата на ССА реализирането на тази програма ще бъде успешно и така ще се справим с предизвикателствата, които поставят през нас изискванията и тенденциите в развитието на научните изследвания при декоративните и лечебни растения.

29.09.2025г

Изготвил: *Н. Запрянова*

/Доц.д-р Надежда Запрянова /